

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5014/2019
08.10.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина, Марине Милановић, Бранислава Босиљковића и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиоца АА из села ..., чији је пуномоћник Владимир Мишковић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, коју заступа Државно правобранилаштво, Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизијама тужиоца и тужене изјављеним против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 10048/2018 од 04.07.2019. године, у седници одржаној 08.10.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 10048/2018 од 04.07.2019. године.

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 10048/2018 од 04.07.2019. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија тужене, изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 10048/2018 од 04.07.2019. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 5709/17 од 23.10.2018. године, ставом првим изреке, одбијен је предлог тужене за прекид поступка. Ставом другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и обавезана је тужена да тужиоцу на име неисплаћених месечних износа припадајуће инвалиднине за период од марта 2014. године до краја јануара 2018. године исплати појединачне месечне износе, ближе наведене у том ставу изреке, са законском затезном каматом од доспелости, па до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражио да се обавезе тужена да тужиоцу на име неисплаћених месечних износа припадајуће инвалиднине за период од марта 1999. године до краја фебруара 2014. године исплати појединачне месечне износе, ближе наведене у том ставу изреке, са законском затезном каматом од доспелости, па до исплате. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 243.000,00 динара са законском каматом почев од дана извршења, па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 10048/2018 од 04.07.2019. године, првим ставом изреке, потврђена је првостепена пресуда у ставу првом, другом и трећем изреке, и жалбе тужиоца и тужене одбјене као неосноване. Другим ставом изреке, преиначено је решење о трошковима поступка из става четвртом изреке, тако што је обавезана тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 379.500,00 динара са законском затезном каматом почев од пресуђења 23.10.2018. године, до исплате. Трећим ставом изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, странке су благовремено изјавиле ревизију, из свих законских разлога, а тужена због погрешне примене материјалног права, с тим што је предложила да се ревизија сматра изузетно дозвољеном, ради уједначавања судске праксе (члан 404. ЗПП).

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом одредбе члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 87/18), па је нашао да је ревизија тужиоца неоснована, док је ревизија тужене недозвољена.

У поступку није учињена битна повреда одредабе парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем од 18.12.1974. године, тужиоцу је признато својство цивилног инвалида рата прве групе са 100% телесног оштећења, као и права на личну инвалиднину почев од 24.04.1997. године. Лична инвалиднина му је редовно исплаћивана закључно до марта 1999. године, када је тужена без основа обуставила исплату. Налазом и мишљењем судског вештака економско – финансијске струке, утврђена је висина месечних износа личне инвалиднине тужиоца за период од 01.03.1999. године до 31.01.2018. године (у укупном износу од 11.154.684,00 динара). Такође, утврђен је и дан доспелости инвалиднине – 25. у месецу за претходни месец.

Полазећи од одредби чланова 172. и 376. Закона о облигационим односима, нижестепени судови су закључили да је тужена одговорна за штету коју је тужилац претрпео услед незаконитог рада, због чега је тужена дужна да тужиоцу накнади штету у висини појединачних месечних износа неисплаћене инвалиднине. Такође, нижестепени судови су ценили да је потраживање тужиоца делимично застарело, за период од марта 1999. године, закључно са мартом месецом 2014. године, имајући у виду дан подношења тужбе.

Правилно су нижестепени судови поступили када су делимично усвојили тужбени захтев тужиоца, признајући му, као основано, потраживање настало у периоду од марта 2014. године, закључно са јануаром месецом 2018. године.

Неосновано се у ревизији тужиоца оспорава оцена приговора застарелости садржана у нижестепеним одлукама. Наиме, питање застарелости новчаног потраживања тужиоца није ни било постављено у предмету „Грудић против Србије“ (на који се у ревизији позива тужилац) у ком је пред Европским судом за људска права, по представци број 31925/08 донета пресуда 17.04.2012. године. У том смислу, нижестепене одлуке не одступају од става израженог у наведеној одлуци Европског суда за људска права, при чему је овај став сагласан са ставом Европског суда за људска права из одлуке у предмету „Скендери и други против Србије“ (представка

број 15090/08), а према ком ставу је рок застарелости прописан одредбом члана 376. Закона о облигационим односима законит и тежи легитимном циљу - обезбеђењу правне сигурности и заштити потенцијалних тужених од застарелих потраживања. Надаље, пресуда Врховног касационог суда Рев број 947/12 од 07.03.2013. године, на коју се тужилац позива у ревизији, донета је у спору у којем тужени није истакао приговор застарелости потраживања, па не стоји ревизијски навод тужиоца да је овом одлуком другачије цењено питање застарелост потраживања.

Имајући изнето у виду, Врховни касациони суд је ревизију тужиоца оценио неоснованом, па је одлучио као у ставу првом изреке применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП.

У погледу ревизије тужене, Врховни касациони суд указује да се на основу члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11...87/18) посебна ревизија може изјавити због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која се не би могла побијати ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда, потребно размотрити правна питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и када је потребно ново тумачење права. Према ставу 2. истог члана, испуњеност услова за изузетну дозвољеност ревизије, Врховни касациони суд цени у већу од пет судија.

Предмет тражене правне заштите је исплата неисплаћене инвалиднине, а побијаном одлуком је потврђена првостепена пресуда у делу коме је тужиоцу признато право на њену исплату, пошто је претходно цењен приговор застарелости истакнут од стране тужене. О праву тужиоца, висини тражене накнаде, као и о истакнутом приговору застарелости потраживања, судови су одлучили уз примену материјалног права које је у складу са правним схватањем израженим кроз одлуке Врховног касационог суда, у којима је одлучивано о истоветним захтевима тужилаца са истим или сличним чињеничним стањем и правним основом, због чега не постоји потреба за разматрањем правних питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, као ни потреба уједначавања судске праксе или ново тумачење права.

Како на основу изнетог, произлази да нису испуњени услови из члана 404. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије, у смислу члана 410. став 2. тачка 5. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 и 87/18) Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужене није дозвољена.

Наиме, одредбом члана 403. став 3. ЗПП, прописано је да ревизија није дозвољена у имовинско-правним споровима, када вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000,00 по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужба ради исплате на име неисплаћене инвалиднине тужиоцу поднета је 18.04.2014. године. Ревизијом тужене, побија се део правноснажне пресуде којим је усвојен тужбени захтев тужиоца и туженој наложена исплата од 3.883.046,00 динара на име накнаде штете, а који износ не прелази динарску противвредност од 40.000,00 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе.

Имајући у виду да се ради о имовинскоправном спору који се односи на новчано потраживање, у коме вредност предмета спора побијаног дела правноснажне пресуде не прелази динарску противвредност од 40.000,00 евра према средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, то је Врховни касациони суд нашао да је ревизија тужене недозвољена, применом одредбе члана 403. став 3. ЗПП.

На основу члана 413. у вези члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић,с.р.**

**За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић**